

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23 Eylül 2021

Sayı : 36000

- 51759

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Zonguldak'a, Ereğli Şirketi Osmaniyesi tarafından taşkömürüne olana ihtiyacın artması ve yüksek kapasiteli bir limana ihtiyaç duyulması nedeniyle 1896 yılında ilk liman yapılmıştır. 28.11.1936 yılında, Cumhuriyet Hükümeti ile Ereğli Şirketi arasında, "*Satın Alma Mukavelesi*" imzalanmış ve liman imtiyazı Ereğli Kömürleri İşletmesi'ne (EKİ) devredilerek 1950'li yılların başına kadar kullanılmıştır. Ancak liman ve yükleme tesisinin ihtiyacı karşılayacak durumda olmaması nedeniyle limanın ve tesislerin genişletilmesine karar verilmiştir. 1948 yılında Ereğli Kömür İşletmeleri Yönetim Programı çerçevesinde, yeraltı yatırımlarının yanı sıra yerüstünde Zonguldak Limanı ve seri yükleme tesislerinin yapımına başlanmış, Zonguldak ve Çatalağzı Lavuarları ile bu tesislerin demiryolu bağlantıları yapılmıştır. 6 Ağustos 1957'de yeni Zonguldak Lavuarı ve yeni Yükleme Tesisleri işletmeye açılmıştır. Zonguldak deresinin ıslahından ve demiryolu bağlantılarının da kurulmasından sonra, kesintisiz şehir trafiğini ve kesintisiz kömür naklini sağlamak üzere şehrin iki yakasını birbirine bağlayan, İnönü (Fevkani) Köprüsü yapılmıştır. Bu yatırımlar sürerken Türkiye'nin ihtiyacı olan kömür sadece Zonguldak Taşkömürü Havzasından karşılanmıştır. 21.11.1996 tarihinden itibaren "*Gümrük Sahası*" ve TIR'lar için otopark olarak tahsis edildi ve "*Ro-Ro Taşımacılığı*" seferleri başlatılmış, kargo rıhtımı, 199,6 m. uzatılarak Ereğli ile Zonguldak limanları arasında, yükleme boşaltma yapılmadan tren ferisi ile taşımacılık yapılması sağlanmıştır. 16.08.2004 tarihinde Erdemir-TTK-TCDD arasında yapılan protokol gereği, Zonguldak Limanına uzanan 1100 m'lik demiryolu hattı yenilendi. Tren ferisi, 18.11.2004 tarihinde sefere başlamış, proje ile Erdemir'in ulusal demiryolu şebekesine (Zonguldak trafiğini keserek) bağlanması sağlanmıştır.

Bugün itibariyle, Zonguldak Limanı, 550 metre mendirek boyu, 1050 metre rıhtım uzunluğu, 160 bin metre kare kargo alanı ve 240 bin metre kare manevra alanı olmak üzere toplam 400 bin metre kare sahası olan yaklaşık 150 milyon dolar değerinde bir limandır. Son dönemde Zonguldak Limanı'nın şehrin içinde olması nedeniyle kapatılacağı, yerine "Millet Bahçesi" yapılacağı, Ak Partili siyasetçiler, belediye yetkilileri ve Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) yetkilileri tarafından Zonguldak kamuoyunda dile getirilmektedir.

Öncelikle; Zonguldak Limanı, Taş Kömürü Kurumu ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılmış olmakla birlikte, liman diğer kamu ve özel kurumlar tarafından da kullanılmakta olup Zonguldak ve ülke ekonomisine büyük katkılar sunan bir limandır.

Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası verilerine göre; Zonguldak Limanı 900 milyon dolarlık dış ticaret hacmine sahiptir. Ülke ekonomisine yıllık 250 milyon dolarlık katma değer sağlamaktadır. Ülke ekonomisine sağladığı bu büyük katkının yanında Zonguldak'a da liman gelirleri, tamlı tahliye gelirleri, acente, gümrük müşavirlikleri, 14 işletme, akaryakıt ve lokanta alanları, 421 çalışanı ve şoför harcamaları ile toplam 12 milyon 650 bin dolarlık katkı sağlamaktadır. Türkiye Taş Kömürleri Kurumunun ise kar

eden tek işletmesidir. Kısa vadede Zonguldak Limanı'nda yapılacak iyileştirmelerle bu gelirlerin 2-3 kat çoğalacağı, istihdamın da her 1 milyon ton artış başına 300 kişi artacağı öngörülmektedir.

Bunun yanında kentlerin sosyo-ekonomik gelişmişlik endekslerinin belirlenmesinde liman olan şehirler üst kategoride puanlanmaktadır. Liman olan şehirlerin SEGE puanı 1.20 olurken limanı olmayan şehirler -0,09 puan almaktadır. Yani Zonguldak Limanı'nın kapatılması Zonguldak'a her açıdan zarar verecektir.

Zonguldak Limanı'nın şehir merkezinde olmasının kapatılması için bir gerekçe olduğu ifade edilmektedir. Ancak şehir merkezlerinde liman bulunan İspanya'nın Barselona, ülkemizde Mersin vs. gibi kentler değerlendirildiğinde bunun geçerli ve yeterli bir gerekçe olamayacağı ortaya çıkmaktadır.

İspanya'nın Barselona kenti 4.8 milyon nüfusa sahiptir. Yıllık ortalama 30 milyon turist ağırlanmaktadır. Barselona'nın şehir içinde olan limanı yıllık yaklaşık 90 milyon ton ticaret hacmine sahiptir. Yine 2 milyon nüfusu olan Mersin'in şehir merkezinde bulunan limanı yıllık ortalama 70 milyon ton ticaret hacmine sahiptir. Dolayısıyla Zonguldak Limanı'nın şehrin merkezinde olması nedeniyle kapatılması son derece yetersiz ve geçersiz bir gerekçedir.

Öte yandan Zonguldak limanının kapatılması halinde Ak Parti İktidarının başladığı 2002 yılından günümüze kadar kötü yönetim nedeniyle gün geçtikçe küçülen Zonguldak ekonomisi çok büyük bir darbe daha alacaktır. Bu durum ekonomisi yıldan yıla küçülen, istihdamı azalan Zonguldak açısından telafisi imkansız sonuçlar doğuracaktır. Zonguldak Limanı'nın yaklaşık değeri bu gün itibarıyla 150 milyon dolardır. Zonguldak limanı ölçeğinde yeni bir limanın yapılmasının maliyeti de yaklaşık 120 milyon dolar tutarındadır. Bu sebeple Zonguldak limanının kapatılması, en az 150 milyon dolarlık bir kamu zararının ortaya çıkmasına sebep olacaktır. Zonguldak ekonomisine önümüzdeki yıllarda verilecek zarar ise bu rakamdan çok daha büyüktür.

Hangi gerekçe ile olursa olsun Zonguldak limanının kapatılması, Zonguldaklılar açısından kabul edilemez bir durumdur.

Bu nedenle ülkemize ve Zonguldak'a önemli ekonomik katkılar sunan Zonguldak Limanı'nın yıkılması yerine, mevcut durumunun iyileştirilmesi, kapasitesinin artırılması, Ro-Ro çalışma saatlerinin düzenlenmesi, varsa çevreye olumsuz etkilerinin azaltılması için gerekli önlemlerin alınması, limanın şehirle uyumlu hale gelmesi için düzenlemelerin yapılması çok daha ekonomik ve akılcı bir adım olacaktır.

Bu çerçevede;

1)Zonguldak Limanı'nı kapatmayı düşünüyor musunuz? Bakanlığınızda bu konuda yürütülen bir çalışma var mıdır?

2)Eğer Zonguldak Limanı'nın kapatılması düşünülüyorsa, kapatılma kararı kim ya da kimler tarafından hangi gerekçe ile alınmıştır?

3)Eğer kapatılacaksa, Zonguldak Limanı'nın kapatılmasının nedeni limanın bulunduğu alana "Millet Bahçesi" yapılacak olması mıdır?

51759

4)Zonguldak Limanının kapatılması halinde milyonlarca dolar kamu zararı doğacağından bu zararı kim karşılayacaktır?

5)Eğer Zonguldak Limanı kapatılmayacak ise, limanın Türkiye ve Zonguldak ekonomisine sunduğu ekonomik katkılar bu kadar büyük ve önemli iken, limanın mevcut durumunun iyileştirilmesi ve kapasitesinin artırılması düşünülmekte midir? Düşünülmüyor ise sebebi nedir?